

Ευρωπαϊκά Σχολεία
Γραφείο του γενικού Γραμματέα
του Ανωτάτου Συμβουλίου

Παιδαγωγική Υπηρεσία

Αριθμός : 2002-D-86-2

Πρωτ. : FR

Γλώσσα : Ελλ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΛΩΣΣΑ 1

Εγκριμένο από το Ανώτατο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Σχολείων στις 22 και 23 Μαΐου 2002 στη Νίκαια

Θα τεθεί σε ισχύ το Σεπτέμβριο 2002

ECOLES EUROPEENNES

PROGRAMME GREC LI

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΩΣ ΓΛΩΣΣΑΣ 1

Το νέο πρόγραμμα ελληνικών ως πρώτης γλώσσας (μητρικής) δημιουργήθηκε από την ανάγκη ανανέωσης του προγράμματος για τους μαθητές και τους καθηγητές αλλά και με σκοπό την εναρμόνιση της ύλης με νέα βιβλία που χρησιμοποιούνται αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα. Υπογραμμίζεται ότι τα σχολικά βιβλία διανέμονται δωρεάν σε όλα τα δημόσια σχολεία της Ελλάδας συμπεριλαμβανομένων και των ελληνικών τμημάτων των ευρωπαϊκών σχολείων.

Εξάλλου, στη συνέχεια της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα τα τρία τελευταία χρόνια, και της αλλαγής που προκλήθηκε στα προγράμματα και στις μεθόδους προτάθηκε μια σειρά νέων βιβλίων.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες, η εισαγωγή των μαθητών των ελληνικών τμημάτων των ευρωπαϊκών σχολείων σ' αυτά τα νέα στοιχεία αποδεικνύεται απαραίτητη αν όχι επείγουσα.

Το παρόν πρόγραμμα στηρίχθηκε στα ενδιαφέροντα των παιδιών, την ηλικία τους, το χαρακτήρα τους και τις ήδη αποκτημένες γνώσεις. Επιλέχθηκε με σκοπό τη βαθιά και ουσιαστική επαφή των μαθητών με τη γλώσσα, με την ελληνική λογοτεχνία αλλά και την παράδοση, τις αξίες, τις αρχές και την ελληνική ιστορία. Με αυτό τον τρόπο, οι διδασκόμενοι αποκτούν κίνητρα και είναι έτοιμοι να ανακαλύψουν τα καινούργια λογοτεχνικά κείμενα και να τα νοιώσουν. Πρόκειται για μια επιλογή κειμένων που ενθαρρύνει την πρωτοβουλία και την ενεργή συμμετοχή των παιδιών.

Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες των ευρωπαϊκών σχολείων για τη διδασκαλία των μητρικών γλωσσών. Τα χαρακτηριστικά του, σύμφωνα με τους γενικούς και ειδικούς κανόνες των ευρωπαϊκών σχολείων είναι τα εξής:

Είναι ένα πρόγραμμα σπουδών που περιλαμβάνει τους στόχους, τα περιεχόμενα, τη μεθοδολογική διαδικασία και την αξιολόγηση στη βάση των αρχών των ευρωπαϊκών σχολείων σύμφωνα με τις οποίες η δομή του προγράμματος ακολουθεί το παρακάτω σχήμα που, όταν κρίνεται αναγκαίο, μπορεί να διαφοροποιηθεί και να διευρυνθεί σε σχέση με την ύλη.

1. α. Γενικοί στόχοι

Τα κείμενα έχουν επιλεγεί με το διπλό σκοπό της εθνικής και ευρωπαϊκής εκπαίδευσης που είναι, αφενός, να εκπαιδεύσει τους μαθητές και να διευρύνει τις

γνώσεις και την ευαισθησία τους χάρη σε πλούσια και ποικίλη ύλη και αφετέρου να αναπτύξει την προσωπικότητά τους, μέσα σ' ένα διευρυμένο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο.

Έτσι, η βασική εκπαίδευση στοχεύει στην πρόσκτηση γνώσεων, εμπειρίας και δεξιοτήτων αλλά και στην ανάπτυξη της μόρφωσης. Πρόκειται για ένα μεγάλο αριθμό πολιτιστικών, ηθικών, και κοινωνικών θεμάτων. Αυτή η ανάπτυξη βοηθά τους μαθητές

να καταλάβουν καλύτερα το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζουν και κατά συνέπεια να δημιουργήσουν τη δική τους ταυτότητα. Εξ άλλου, αυτή η εκπαίδευση τους βοηθά να συνειδητοποιήσουν τις προσωπικές και κοινωνικές στάσεις.

Η βαθιά μελέτη των πεζών και ποιητικών έργων έχει ως σκοπό επίσης να οδηγήσει τους μαθητές στο σεβασμό της παράδοσης της χώρας τους και συγχρόνως, στο σεβασμό της ευρωπαϊκής παράδοσης. Με βάση την οικουμενική της φύση, την παγκόσμια γνωστή, η αρχαία ελληνική λογοτεχνία αντιπροσωπεύει την κοινότητα των ευρωπαϊκών αξιών. Καθώς είναι δομημένη από πολυποίκιλα στοιχεία και πρότυπα, αυτή η τελευταία αποτελεί μια δυνατή εμπειρία για τους μαθητές, πλούσια και ιδιαίτερα επιμορφωτική. Ο σεβασμός αυτός των παραδόσεων συντελείται, εξάλλου καθημερινά, ανάμεσα στους μαθητές των ευρωπαϊκών σχολείων που είναι φορείς των ευρωπαϊκών αξιών, και τις βιώνουν συνεχώς κατά τη φοίτησή τους σ' αυτά.

β. ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Στο δευτεροβάθμιο κύκλο, η διδασκαλία των ελληνικών, ως πρώτης γλώσσας, ανταποκρίνεται στους ακόλουθους ειδικούς στόχους:

Να μάθουμε στους μαθητές μας τη γλώσσα, πράγμα που περιλαμβάνει αφενός την κατανόηση των κειμένων και αφετέρου την ανάλυση και ερμηνεία τους. Η κατοχή της γλώσσας πρέπει να οδηγεί τους διδασκόμενους αφενός στην απόδοση των κειμένων και αφετέρου στην παραγωγή άλλων κειμένων με ελεύθερο και αυτόνομο τρόπο.

Να διδάξουμε και να μεταδώσουμε στους μαθητές μας την πολιτιστική τους κληρονομιά. Αυτή η κληρονομιά περιλαμβάνει έργα της σύγχρονης και νεοελληνικής λογοτεχνίας αλλά και κλασικά έργα της ελληνικής αρχαιότητας με σκοπό να μυήσει τους μαθητές στις μεγάλες αρχές και αξίες αυτής της περιόδου που είναι κοινές, όπως ειπώθηκε, με τις ευρωπαϊκές.

Να οδηγήσουμε τους μαθητές να σχηματίσουν μια προσωπική άποψη πάνω στο πλήθος των ανθρώπινων στάσεων απέναντι στα μεγάλα ζητήματα της ζωής, την ύπαρξη, τον έρωτα, το θάνατο, το περιβάλλον, τον πόλεμο, την παγκοσμιοποίηση, κλπ. Έτσι, θα τους μεταδώσουμε την ιστορία των ιδεών, των νοοτροπιών και τους πολυάριθμους

κώδικες που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις.

Να οδηγήσουμε τους μαθητές να σχηματίσουν τη δική τους άποψη πάνω σε ένα θέμα και να την αιτιολογήσουν με πειστικό τρόπο, με σκοπό να γίνουν ώριμοι και υπεύθυνοι ενήλικες. Με αυτό τον τρόπο, θα αναπτυχθεί η δυνατότητά τους να συλλέγουν εύλογες και προσφυείς γνώσεις πάνω σε ένα συγκεκριμένο και καθορισμένο θέμα αλλά επίσης και η ικανότητά τους να συλλαμβάνουν την ουσία σε κάθε κείμενο και σε κάθε τρόπο σκέψης.

Αυτό είναι, βεβαίως, ένα στάδιο που έχει ως σκοπό να καθοδηγήσει τους μαθητές να σχηματίσουν συλλογισμούς και να βγάλουν συμπεράσματα πάνω σε συγκεκριμένα θέματα.

2. Περιεχόμενα : Μπορούμε να εντοπίσουμε τουλάχιστον πέντε είδη περιεχομένων μέσα στο πρόγραμμα.

A. Τα λειτουργικά περιεχόμενα ή τους καταλόγους επικοινωνιακών λειτουργιών που διασαφηνίζουν τους στόχους που κατευθύνονται στη χρήση της γλώσσας.

B. Τα γλωσσικά περιεχόμενα που είναι τα βασικά στοιχεία της επικοινωνίας.

Γ. Τα κοινωνικοπολιτιστικά περιεχόμενα που αφορούν την ανάπτυξη της επικοινωνιακής δραστηριότητας. Πρόκειται για ένα άνοιγμα προς το λεξιλόγιο αλλά και για μια εισαγωγή στον ελληνικό πολιτισμό.

Δ. Οι μέθοδοι αυτές μας επιτρέπουν να εντοπίσουμε τις καταλληλότερες δραστηριότητες για τη διαδικασία της μάθησης.

E. Τις στάσεις που επιτρέπουν στους μαθητές να μάθουν τις αξίες και τη θετική συμπεριφορά.

3. Μεθοδολογία. Δίνονται γενικές κατευθύνσεις για όλους τους κύκλους (κύκλοι παρατήρησης, παρουσίασης, προσανατολισμού) και τις ειδικές κατηγορίες όσον αφορά τη διδασκαλία της λογοτεχνίας και της ελληνικής γλώσσας ως μητρικής γλώσσας (LI), ξεκινώντας από την 1^η τάξη και φθάνοντας στην 7^η.

Για τη λογοτεχνία, υιοθετούνται διάφορες μέθοδοι ανάλογα με τα υπό εξέταση λογοτεχνικά έργα όπως η μέθοδος ανάλυσης των στοιχείων που βρίσκονται μέσα στο κείμενο, η μέθοδος ανάλυσης των στοιχείων που βρίσκονται έξω από το κείμενο, η ανθρωπολογική, η ψυχογραφική ή ψυχαναλυτική και η διαλεκτική μέθοδος.

Για τη διδασκαλία της γλώσσας, επιλέγουμε τις διάφορες γλωσσολογικές θεωρίες και στηριζόμαστε στη στενή σχέση της γλώσσας και της εκπαίδευσης.

4. Η αξιολόγηση εκφράζει την αποτίμηση των αποτελεσμάτων στη βάση των αρχών των ευρωπαϊκών σχολείων δηλ. **τα κριτήρια αξιολόγησης** σε σχέση με τους ειδικούς στόχους και **την περίληψη** που σχετίζεται με το βαθμολογικό σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων. Η αξιολόγηση μπορεί να έχει χαρακτήρα διατύπωσης της επίδοσης των μαθητών και κατ' επέκταση της αξιολόγησης του συστήματος ή να είναι βαθμολογική.

Στην πρώτη περίπτωση πρόκειται για μια διαδικασία πλατιά και συνεχή που καταγράφει όλα τα στοιχεία της εκπαίδευσης. Μέσα από αυτή, ο εκπαιδευτικός μπορεί να

αντλήσει πληροφορίες για τις γνώσεις των μαθητών, για την επίδοσή τους αλλά και για τους στόχους, τις μεθόδους και τα αποτελέσματα της διδακτικής πράξης.

Η βαθμολογική αξιολόγηση συνίσταται σε μια ακριβή αποτίμηση των γνώσεων και των πρακτικών που έχει αποκτήσει ο μαθητής κατά τη στιγμή της αξιολόγησης με τη μορφή του βαθμού (με άριστα το 10 και βάση το 6).

Οι αρχές της αξιολόγησης βρίσκονται σε άμεση σχέση μεταξύ της αξιολόγησης και των καθορισμένων στόχων (από τα προγράμματα) και μεταξύ της αξιολόγησης και της διδαγμένης ύλης.

Στις εξετάσεις της 7^{ης} τάξης θα αξιολογούνται οι αποκτηθείσες γνώσεις των μαθητών, σύμφωνα με τη διδακτέα ύλη τόσο της τελευταίας τάξης όσο και όλων των προηγούμενων διδακτικών ετών, ιδιαιτέρως της 6^{ης}.

Ο καθηγητής πρέπει να αξιολογήσει όλες τις προφορικές και γραπτές εργασίες που πραγματοποιήθηκαν στην τάξη. Οφείλει επίσης να ενημερώσει εκ των προτέρων τους μαθητές για τα κριτήρια που θα λάβει υπόψη του για να πετύχει το στόχο του ή το επίπεδο που θέλει να φθάσει. Εξάλλου, πολύ χρήσιμη αποδεικνύεται η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών από άλλους μαθητές της τάξης αλλά και από τους μαθητές των άλλων τμημάτων.

5. Μία περίληψη των κανόνων που διέπουν το εναρμονισμένο διαγώνισμα και τα προφορικά και γραπτά διαγωνίσματα του Εθνικού Απολυτηρίου.

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα ελληνικών πρώτης γλώσσας (μητρικής), ευέλικτου και ανοιχτού που στοχεύει να δώσει στους καθηγητές τη δυνατότητα να αναπτύξουν την πρωτοβουλία και δημιουργικότητά τους για να επιτύχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Θέμα : Η διδακτέα ύλη του μαθήματος <<Μητρική γλώσσα>> στην Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄ και Ζ΄ Γυμνασίου των Ελληνικών τμημάτων των Ευρωπαϊκών σχολείων που θα ισχύσει από το έτος 2001-2002.

ΤΑΞΗ Α΄

α. Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση

Ηροδότου Ιστορία: 2 ώρες την εβδομάδα από το Μάρτιο και μέχρι το τέλος του σχολικού έτους (Εισαγωγή, Το προοίμιο, Οι αιτίες, Κροίσος και Σόλων, Κροίσος και Κύρος, Η μάχη του Μαραθώνα, Η μάχη των Θερμοπυλών (επιλογή)).

Εάν μείνει χρόνος μπορούν να διδαχθούν από το τρίτο μέρος: Η νουβέλα του Άδραστου, Το δαχτυλίδι του Πολυκράτη, Ο Αρίων και το δελφίνι, Το ηλιακό αστέρι της Βεργίνας. Ο καθηγητής θα πρέπει να επιλέγει τα συνοδευτικά κείμενα, τα σχόλια και τις

ερωτήσεις του εγχειριδίου που ταιριάζουν στην ηλικία των μαθητών της Α΄ Γυμνασίου του Ευρωπαϊκού Σχολείου.

β. Νέα Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Αριθμός ωρών: 6 την εβδομάδα.

Από την αρχή της σχολικής χρονιάς μέχρι και το Φεβρουάριο διδάσκεται η ύλη του Δημοτικού Σχολείου 6 ώρες την εβδομάδα. Συγκεκριμένα, το βιβλίο “Η Γλώσσα μου” (Α- Δ μέρος με παραπομπές στο βιβλίο της Γραμματικής) και επιλογή κειμένων από το Ανθολόγιο Ε΄- ΣΤ΄ Δημοτικού και τα αντίστοιχα “Επαναληπτικά μαθήματα”.

Από το Μάρτιο και μέχρι το τέλος του σχολικού έτους διδάσκονται:

Η “Νεοελληνική Γλώσσα”- τεύχος Α΄ της πρώτης Γυμνασίου: 4 ώρες

Σημειώνεται ότι απώτερος στόχος είναι να ολοκληρωθεί η διδασκαλία των τριών τευχών του βιβλίου η “Νεοελληνική Γλώσσα” μέχρι την Δ΄ Γυμνασίου του Ευρωπαϊκού Σχολείου. Ενδεικτικά, προτείνεται το Α΄ τεύχος να ολοκληρωθεί στο τέλος της Β΄ τάξης, το Β΄ τεύχος στο τέλος της Γ΄ τάξης και το Γ΄ τεύχος στο τέλος της Δ΄ τάξης του Ευρωπαϊκού Σχολείου.

Επιπλέον οι μαθητές κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς καλούνται να μελετήσουν στο σπίτι και να παρουσιάσουν στην τάξη τουλάχιστον δύο λογοτεχνικά έργα βάσει σχεδίου και αυτό μέχρι και την ΣΤ΄ τάξη.

ΤΑΞΗ Β΄

Αριθμός ωρών: 5 την εβδομάδα

α. Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση: 1 ώρα την εβδομάδα το πρώτο εξάμηνο και 2 ώρες την εβδομάδα το δεύτερο εξάμηνο. Ομήρου Οδύσσεια. Θα διδαχθούν αναλυτικά οι ραψωδίες α, ε, ζ και π. Οι υπόλοιπες θα διδαχθούν περιληπτικά.

β. Νεοελληνική Γλώσσα: 2 ώρες την εβδομάδα (ολοκλήρωση Α΄ τεύχους μετά από επιλογή)

γ. Νέα Ελληνική Λογοτεχνία: 2 ώρες την εβδομάδα το πρώτο εξάμηνο και 1 ώρα την εβδομάδα το δεύτερο εξάμηνο. Επιλογή από το βιβλίο “Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας” της Α΄ Γυμνασίου.

Επαναλαμβάνεται η μελέτη και παρουσίαση, των λογοτεχνικών έργων, όπως στην Α΄ τάξη .

ΤΑΞΗ Γ΄

Αριθμός ωρών: 4 την εβδομάδα

α. Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση: 1 ώρα την εβδομάδα «Ομήρου Ιλιάδα». Θα διδαχθούν αναλυτικά, όσο είναι δυνατόν, οι ραψωδίες Α, Ε, Ζ και Π. Οι υπόλοιπες

θα διδαχθούν περιληπτικά.

β. Νεοελληνική Γλώσσα: 2 ώρες την εβδομάδα (ολοκλήρωση Β΄ τεύχους μετά από επιλογή) το α΄ εξάμηνο και 1 ώρα το β΄.

γ. Νέα Ελληνική Λογοτεχνία: 1 ώρα την εβδομάδα το α΄ εξάμηνο και 2 ώρες την εβδομάδα το β΄ εξάμηνο με επιλογή κειμένων από το βιβλίο “Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας” της Β΄ Γυμνασίου.

Δεν παραλείπεται, όπως πάντα, η μελέτη και παρουσίαση των λογοτεχνικών έργων από τους μαθητές.

ΤΑΞΗ Δ΄

Αριθμός ωρών: 4 την εβδομάδα

α. Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση: Δραματική ποίηση-1 ώρα την εβδομάδα. Το α΄ εξάμηνο θα διδαχθούν οι “Όρνιθες” του Αριστοφάνη και το β΄ εξάμηνο

η “Αντιγόνη” του Σοφοκλή.

β. Νεοελληνική Γλώσσα: 2 ώρες την εβδομάδα το α΄ εξάμηνο και 1 ώρα την εβδομάδα το β΄ εξάμηνο με σκοπό την ολοκλήρωση του Γ΄ τεύχους (μετά από επιλογή).

γ. Νέα Ελληνική Λογοτεχνία: 1 ώρα την εβδομάδα το α΄ εξάμηνο και 2 ώρες την εβδομάδα το β΄ εξάμηνο. Επιλογή από το βιβλίο “Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας” της Γ΄ Γυμνασίου και Α΄ Λυκείου με σκοπό τη διαχρονική παρουσίαση της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας η οποία θα ολοκληρωθεί στην Ε΄ τάξη.

1.Εισαγωγή στη Νεοελληνική Λογοτεχνία

2. Δημοτικό τραγούδι

α. Παραλογές

Του Γιοφυριού της Άρτας (Γ΄ Γυμνασίου)

Του Νεκρού Αδελφού (Α΄ Λυκείου)

β. Ακριτικά τραγούδια

Ο Θάνατος του Διγενή (Γ΄ Γυμνασίου)

Η Αρπαγή της γυναίκας του Διγενή (Α΄ Λυκείου)

γ. Θρήνοι

Της Αγια-Σοφιάς (Γ΄ Γυμνασίου)

δ. Ιστορικά

Του Δράμαλη (Γ΄ Γυμνασίου)

Φ. Κόντογλου: Τα έμορφα τραγούδια μας (Γ΄ Γυμνασίου)

Ο καθηγητής μπορεί να επιλέξει και άλλα είδη δημοτικών τραγουδιών.

3. Ακριτικό έπος

Ο θάνατος τον πολεμά (Α΄ Λυκείου)

4. Κρητική Λογοτεχνία

Β. Κορνάρου, Η θυσία του Αβραάμ (Γ΄ Γυμνασίου)

» » Ερωτόκριτος (επιλογή από τα βιβλία της Γ΄ Γυμνασίου και Α΄ Λυκείου)

5. Νεοελληνικός Διαφωτισμός

Ρ. Βελεστινλή, Τα Δίκαια του ανθρώπου (Γ΄ Γυμνασίου)

Κ. Αιτωλού, Διδαχές (Γ΄ Γυμνασίου)

Ανωνύμου του Έλληνας, Ελληνική Νομαρχία (Γ΄ Γυμνασίου)

Αδ. Κοραή, Ο Παπα-Τρέχας (Γ΄ Γυμνασίου)

6. Απομνημονεύματα

Επιλογή αποσπασμάτων από κάθε συγγραφέα (Γ΄ Γυμνασίου και Α΄ Λυκείου)

7. Οι πρόδρομοι

Ι. Βηλαρά, Σαν πεταλούδα στη φωτιά (Α΄ Λυκείου)

Ι. Βηλαρά Γιατρική παρηγορία (Α΄ Λυκείου)

Αθ. Χριστόπουλος, Φαγοπότι (Α΄ Λυκείου)

Προκειμένου ο μαθητής να έχει και σ΄ αυτό το έτος μια επαφή με τη νεότερη λογοτεχνία (που θα διδαχθεί πιο συστηματικά στην Ε΄ Γυμνασίου) και για λόγους ποικιλίας προτείνεται να διδαχθούν και κάποια νεότερα ποιητικά και πεζά κείμενα. Ενδεικτικά

προτείνονται:

Κ. Παλαμά, Οι Πατέρες (Γ΄ Γυμνασίου)

Γ. Ρίτσου, Ο τόπος μας (Α΄ Λυκείου)

Δ. Χατζή, Το Διπλό Βιβλίο (απόσπασμα-Γ΄ Γυμνασίου)

Α. Σαμαράκη, Ζητείται Ελπίς (απόσπασμα-Γ΄ Γυμνασίου)

Οι μαθητές, όπως είναι γνωστό κι από τις άλλες τάξεις, κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς καλούνται να μελετήσουν στο σπίτι και να παρουσιάσουν στην τάξη τουλάχιστον δύο λογοτεχνικά έργα βάσει σχεδίου

ΤΑΞΗ Ε΄

Αριθμός ωρών: 4 την εβδομάδα

α. Νεοελληνική Γλώσσα: 2 ώρες την εβδομάδα.

Αναφορά στο βιβλίο “Εκφραση-Έκθεση” της Α΄ Λυκείου και παράλληλα στο βιβλίο “Εκφραση-Έκθεση/ Θεματικοί κύκλοι”

β. Νέα Ελληνική Λογοτεχνία: 2 ώρες την εβδομάδα. Επιλογή κειμένων από τα βιβλία “Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας” της Α΄, Β΄ και Γ΄ Λυκείου με σκοπό την ολοκλήρωση της διαχρονικής παρουσίασης της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Ενδεικτικά προτείνονται:

Επτανησιακή Σχολή

Εισαγωγή (Α΄ Λυκείου)

Δ. Σολωμού, Ο Πόρφυρας (Α΄ Λυκείου)

Αρ. Βαλαωρίτη, Φωτεινός (απόσπασμα) (Α΄ Λυκείου)

Λ. Μαβίλη, Λήθη (Α΄ Λυκείου)

Οι Φαναριώτες και η Ρομαντική Σχολή των Αθηνών

Εισαγωγή (Α΄ Λυκείου)

Η Αθηναϊκή Σχολή

Εισαγωγή (Α΄ Λυκείου)

Ο Δημοτικισμός

Γ. Ψυχάρη, Δυο λόγια (Α΄ Λυκείου)

Φ. Φωτιάδη, Το γλωσσικό ζήτημα και η εκπαιδευτική μας αναγέννησις (Α΄ Λυκείου)

Α. Δελμούζου, Το ανθρωπιστικό ιδανικό (Α΄ Λυκείου)

Δ. Γληνός, Δημιουργικός Ιστορισμός (Α΄ Λυκείου)

Ποίηση

Κ. Παλαμά, Πατρίδες (Α΄ Λυκείου)

Κ. Κρυστάλλη, Στο Σταυραϊτό (Α΄ Λυκείου)

A. Σικελιανού, Άγραφον (Α΄ Λυκείου)

K. Βάρναλη, οι Μοιραίοι (Α΄ Λυκείου)

K. Καβάφη, Ιθάκη (Α΄ Λυκείου)

Πεζογραφία

Αλ. Παπαδιαμάντη, Το μοιρολόγι της φώκιας (Β΄ Λυκείου)

Γρ. Ξενόπουλου, Το μυστικό της κοντέσσας Βαλέραινας (Β΄ Λυκείου)

Μιχ. Μητσάκη, Η αρκούδα (Β΄ Λυκείου)

Νεότερη Λογοτεχνία

Πρώτη δεκαετία του μεσοπολέμου (1922-1930)

K. Καρυωτάκη, [Είμαστε κάτι...](Β΄ Λυκείου)

K. Καρυωτάκη, Κάθαρσις (Β΄ Λυκείου)

Νεότερη ποίηση (Β΄ Λυκείου)

Εισαγωγή (Β΄ Λυκείου)

Γ. Σεφέρη, Επί Ασπαλάθων... (Β΄ Λυκείου)

Γ. Ρίτσου, Ρωμιοσύνη (Β΄ Λυκείου)

N. Καββαδία, Πούσι (Β΄ Λυκείου)

N. Εγγονόπουλου, Νέα περί του θανάτου (Β΄ Λυκείου)

Οδ. Ελύτη, [Στα χτήματα βαδίζαμε όλη μέρα...] (Β΄ Λυκείου)

Νίκηφ. Βρεττάκου, Της Σπάρτης οι πορτοκαλιές (Β΄ Λυκείου)

Η πεζογραφία του Μεσοπολέμου

Εισαγωγή (Β΄ Λυκείου)

Στρ. Μυριβήλη, Ζάβαλη μάικω (Β΄ Λυκείου)

M. Καραγάτση, τα χταποδάκια (Β΄ Λυκείου)

Μεταπολεμική και Σύγχρονη Λογοτεχνία

Ποίηση

Εισαγωγή (Γ΄ Λυκείου)

T. Σινόπουλου, Ο καιόμενος_ (Γ΄ Λυκείου)

T. Λειβαδίτη, Καντάτα (Γ΄ Λυκείου)

M. Αναγνωστάκη, Νέοι της Σιδώνος (Γ΄ Λυκείου)

Πεζογραφία

I. Καμπανέλη, Το παραμύθι χωρίς όνομα (Γ΄ Λυκείου)

Αντ. Σαμαράκη, Το ποτάμι (Γ΄ Λυκείου)

Γ. Ιωάννου, + 13-12-43 (Για ένα φιλότιμο) (Γ΄ Λυκείου)

M. Χάκκα, Το ψαράκι της γυάλας (Γ΄ Λυκείου)

B. Βασιλικού, Το φύλλο (Γ΄ Λυκείου)

11

Οι μαθητές κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς καλούνται να μελετήσουν στο σπίτι και να παρουσιάσουν στην τάξη τουλάχιστον δύο λογοτεχνικά έργα βάσει σχεδίου.

Από τη Γένεση Α΄ ύμνος
Από τα Πάθη: Β΄ ψαλμός
Β΄ Ανάγνωσμα
δ΄ και στ΄ άσμα
ΙΑ΄ ψαλμός
Στ΄ Ανάγνωσμα

3. Γ. Ρίτσος, Η Σονάτα του σεληνόφωτος

II. ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Γ. Βιζυηνός, Μοσκώφ Σελήμ
2. Κ. Θεοτόκης, Η τιμή και το χρήμα
3. Δ. Χατζής, Το διπλό βιβλίο

III. ΔΟΚΙΜΙΟ:

Θα διδαχθεί το δοκίμιο από το βιβλίο “Εκθεση-Έκφραση” της Γ΄ Λυκείου

Βρυξέλλες, 23-02-2002.

Η εθνική επιθεωρήτρια
Αμαλία Αλεξίου

TRADUCTION FRANCAISE DU PROGRAMME :

LE PROGRAMME DE GREC - LANGUE I

Le nouveau programme de grec langue I a été créé par nécessité de renouvellement du programme pour les élèves et pour les professeurs, mais aussi par souci d'harmonisation de la matière avec les nouveaux livres qui sont utilisés actuellement en Grèce. Il faut souligner que les livres scolaires sont distribués gratuitement à toutes les écoles publiques de la Grèce, y compris les sections grecques des Ecoles Européennes.

D'ailleurs, une réforme éducative a été mise en route en Grèce les trois dernières années, entraînant un changement profond des programmes et des méthodes et proposant de nouveaux livres. Dans ces conditions, l'initiation des élèves des sections grecques des Ecoles Européennes à ces nouveaux éléments s'est avérée indispensable sinon urgente.

La matière a été élaborée en fonction des intérêts des enfants, de leur âge, de leurs capacités et connaissances acquises. Elle a été choisie dans le but d'un contact profond et essentiel des élèves avec la littérature grecque mais aussi avec la langue, la tradition, les valeurs, les principes et l'histoire helléniques. De cette matière, les élèves seront motivés et prêts à s'imprégner de nouveaux textes littéraires et à les découvrir. Il s'agit d'une sélection des textes qui encourage l'initiative et la participation active de l'élève.

Ce programme a été réalisé selon les normes en vigueur dans les Ecoles Européennes pour l'enseignement des langues maternelles.

Les caractéristiques de ce programme, conformes aux règles générales et spécifiques des Ecoles Européennes, sont les suivantes : C'est un programme d'études qui comprend **les objectifs, les contenus, la procédure méthodologique et l'évaluation** sur base des principes des Ecoles Européennes selon lesquels la structure du programme respecte le schéma suivant qui peut être modifié et élargi en fonction de la matière.

a. objectifs généraux

Les textes sont choisis dans le double but de l'éducation nationale et européenne du cycle secondaire qui est d'une part, instruire les élèves et enrichir leur connaissance et leur sensibilité grâce à un certain nombre de matières riches et variées et, d'autre part, développer leur personnalité, dans

un contexte social et culturel élargi. Ainsi, la formation de base comprend l'acquisition des connaissances, de savoir et de savoir-faire tandis que pour le développement de l'éducation, on fait appel à un grand nombre de questions culturelles, morales et sociales.

Ce développement aide les élèves à mieux comprendre l'environnement dans lequel ils vivent et par conséquent à former leur propre identité.

D'autre part, cette évolution les aide également à prendre conscience des conduites personnelles et des comportements sociaux.

Cette étude approfondie des oeuvres littéraires et poétiques grecques vise aussi à mener les élèves au respect de la tradition de leur propre pays et en même temps, au respect de la tradition européenne. De sa nature universelle et universellement connue, la littérature grecque ancienne représente le berceau des valeurs européennes.

Celle-ci, comme nous savons, est construite de divers éléments et modèles et constitue une expérience forte, riche et instructive pour les élèves. Ce respect des traditions européennes, peut, par ailleurs, être atteint par l'approche des élèves avec les valeurs européennes dont une pratique courante est vécue quotidiennement dans les écoles européennes.

b. objectifs spécifiques

Au cycle secondaire, l'enseignement du grec, en tant que LI peut répondre aux objectifs spécifiques suivants :

Apprendre aux élèves la maîtrise de la langue, une démarche qui inclue d'une part la compréhension des textes et d'autre part leur analyse et leur interprétation. La maîtrise de la langue doit mener les élèves à la restitution des textes mais aussi, à la production d'autres textes de manière libre et autonome.

Enseigner et faire comprendre aux élèves leur héritage culturel. Cet héritage comprend des oeuvres de la littérature grecque contemporaine et moderne mais aussi des oeuvres classiques de l'antiquité grecque dans le but d'initier les élèves aux grandes valeurs et principes de l'antiquité qui seraient communes, comme cela a été dit plus tôt, avec les européennes.

Conduire les élèves à former un avis personnel sur la multitude des attitudes humains devant les grandes questions de la vie, l'existence,

l'amour, l'amitié, l'argent, la mort, l'environnement, la guerre, la mondialisation, etc. C'est aussi leur faire connaître l'histoire des idées, celle des mentalités et les nombreux codes qui régissent les rapports humains.

Amener les élèves à construire leur opinion sur un sujet et à la justifier de façon convaincante, dans le but de devenir des adultes mûrs et responsables. De cette façon, se développera leur capacité à recueillir des connaissances pertinentes sur un sujet défini et concret mais aussi leur aptitude de tirer l'essentiel dans tout texte et toute façon de penser. D'autre part, c'est une étape qui vise à mener les élèves à construire des raisonnements et à conclure sur les questions données.

2. Contenus : On peut repérer au moins cinq sortes de contenu existant dans le programme.

A. Les contenus fonctionnels ou répertoires des fonctions communicatives qui précisent les objectifs visés par l'usage de la langue.

B. Les contenus linguistiques qui sont les éléments fondamentaux de la communication.

C. Les contenus socioculturels qui concernent le développement de l'activité communicative. Il s'agit d'une démarche vers le vocabulaire mais aussi d'une initiation à la culture hellénique.

D. Les procédés nous permettent la concrétisation des activités des plus propices au processus de l'apprentissage.

E. Les attitudes permettent aux élèves l'apprentissage des valeurs et le comportement positif.

Ainsi, pour la première classe et pour 6 périodes par semaine sont prévus : la matière de la sixième de l'école primaire avec le livre "ma langue", la grammaire, le choix des textes littéraires et cours de répétition, pendant le 1er semestre.

Pour le 2e semestre, et pour 4 périodes, une partie du 1er fascicule de la "langue néo-hellénique" (grec moderne) de la 1ère secondaire et pour 2 périodes des textes grecs anciens traduits. En plus, les élèves sont invités à étudier et à présenter en classe deux oeuvres littéraires sur projet et ceci jusqu'à la 6e classe.

Pour la 2e classe sont prévus 5 périodes par semaine.

- a. Textes grecs anciens traduits, 1 heure pendant le 1er semestre et 2 heures pendant le 2e semestre. Seront enseignées, les rapsodies α , ϵ , ζ et π . de l'Odyssée d'Homère et le reste en résumé.
- b. "langue néo-hellénique" : 2 heures par semaines pour compléter l'enseignement du 1er fascicule de la 1ère.
- c. Littérature grecque moderne : 2 heures par semaine pendant le 1er semestre et 1 heure pendant le 2e avec des textes choisis du livre de la 1ère "Textes de littérature néo-hellénique"

La 3e classe à 4 périodes par semaine.

- a. Textes grecs anciens traduits, 1 heure pendant le 1er semestre et 2 heures pendant le 2e semestre. Seront enseignées, les rapsodies A, E, Z, II de l'Illiade d'Homère et le reste en résumé.
- b. "langue néo-hellénique" : 2 heures par semaine pour compléter l'enseignement du 2e fascicule.
- c. Littérature grecque moderne : 2 heures par semaine pendant le 1er semestre et 1 heure pendant le 2e avec des textes choisis du livre de la 2e "Textes de littérature néo-hellénique"

Pour la 4e classe sont prévus 4 périodes par semaine.

- a. Textes grecs anciens traduits, poésie dramatique, 1 heure. En 1er semestre seront enseignés « les oiseaux » d'Aristophane et en 2e « Antigone » de Sophocle.
- b. "langue néo-hellénique" : 2 heures par semaine (1er semestre) et 1 heure p.s. (2e semestre) pour compléter l'enseignement du 3e fascicule.
- c. Littérature grecque moderne : 1 heure par semaine pendant le 1er semestre et 2 heures pendant le 2e avec des textes choisis des livres "Textes de littérature néo-hellénique" de la 3e ainsi que de la 1ère lycée (qui

correspond à la 4e classe des E. E.) dans le but de l'étude diachronique de la littérature grecque. Ceci consiste à l'introduction à la littérature néo-hellénique, à l'étude des chants populaires (dimotika tragoudia, acritika tragoudia, historiques etc), chants épiques, littérature crétoise, siècle des lumières (Velestinlis. Korais, Aitolos), des mémoires, les précurseurs (Vilaras, Christopoulos) ainsi que certains textes de poésie et de prose grecque moderne.

La 5e classe a 4 périodes par semaine.

a. "langue néo-hellénique" : 2 heures par semaine. Livre "Expression dissertation" de la 1ère Lycée (4e classe) et livre "cycles thématiques".

c. Littérature grecque moderne : 2 heures par semaine, avec des textes choisis des livres "Textes de littérature néo-hellénique" de la 1ère, 2e et 3e lycée (correspond à la 4e, 5e et 6e classes des E. E.) dans le but de compléter l'étude diachronique de la littérature grecque. Ainsi sont enseignés l'Ecole des îles ioniennes (Solomos, Valaoritis, Mavilis) les Fanariotes et l'école romantique d'Athènes, l'école athénienne (langue populaire-dimotiki, poésie, Palamas, Kavafis, Varnalis, etc., prose Papadiamandis, Xenopoulos, etc.) littérature moderne (1ère décennie de l'entre-guerre, Kariotakis, Seferis, Ritsos, Eggonopoulos, Elytis, etc., la prose de l'entre-guerre, Myrivilis, Karagatsis, littérature contemporaine de l'après guerre (Poètes : Sinopoulos, Livaditis, Anagnostakis, écrivains Kampanelis, Samarakis, Ioannou, Chakkas, Vassilikos.)

Pour la 6e classe et pour 4 périodes par semaine, sont choisis :

I. Poésie

A. Ecole des îles Ioniennes, Solomos,

B. la nouvelle école Athénienne, Palamas, Kavafis, Sikelianos, Séféris,

II. Prose

Papadiamandis, Kazantzakis, Ioannou.

III. Essai,

Livres de l'"expression-dissertation" de la 2e et 3e (6e et 7e de E.E.)

Pour la 7e classe et pour 4 périodes par semaine, sont choisis

I. Poésie

Séféris, Elitis (Axion esti, extraits), Ritsos.

II. Prose

Vizyinos, Théotokis, Chatzis

III. Essai,

Livre de l'"expression-dissertation" de la 3e (7e de E.E.)

3. La méthodologie. Il s'agit des orientations générales, pour tout cycle et des orientations spécifiques, (cycles d'observation, de pré orientation, de orientation) pour l'apprentissage de la littérature et de la langue grecque L I, des classes 1 à 7.

Pour la littérature, diverses méthodes sont adoptées suivant les oeuvres littéraires : la méthode de l'analyse des éléments à partir du texte, la méthode de l'analyse des éléments qui se trouvent en dehors du texte, la méthode anthropologique, la méthode psycho graphique ou psychanalytique et la méthode dialectique

Pour l'enseignement de la langue, on opte pour les différentes théories linguistiques en établissant le lien qui existe entre la langue et l'éducation.

4. L'évaluation donne une estimation des résultats de l'apprentissage selon les principes des Ecoles Européennes : **les critères d'évaluation** par rapport aux objectifs spécifiques et **un résumé** concernant le système de notation des Ecoles Européennes.

L'évaluation peut être formative ou sommative.

L'évaluation formative est un processus continu et large qui enregistre tous les éléments de l'éducation. L'enseignant peut en tirer des informations sur l'acquis des élèves, sur leur performance mais aussi sur les objectifs, les méthodes et les résultats de l'enseignement.

L'évaluation sommative consiste en une évaluation précise et chiffrée des connaissances et des pratiques que l'élève a acquises au moment de l'évaluation.

Les principes de l'évaluation sont : relation évidente entre l'évaluation et les objectifs définis par les programmes et entre l'évaluation et ce qui a été étudié en classe. L'enseignant doit évaluer toute sorte de travail oral ou écrite réalisé en classe. L'enseignant doit informer les élèves sur les critères à prendre en considération pour atteindre un but ou un niveau. La comparaison de leur propre performance par les élèves avec d'autres élèves et d'autres sections.

5. Un résumé des normes qui régissent l'épreuve harmonisée et les épreuves orales et écrites du Bac.

Il s'agit d'un programme de grec L I, souple et ouvert qui vise à donner aux enseignants la possibilité de développer leur initiative et créativité pour atteindre les résultats souhaités.

Bruxelles, 23-02-2002.

L' Inspectrice nationale

Amalia Alexiou